

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Strootman landschapsarchitecten
Funenpark 1-D
1018 AK AMSTERDAM

**Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk gebied**

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Ons kenmerk

DGNVLG / 21051605

Uw kenmerk

-

Bijlage(n)

Datum 8 april 2021

Betreft subsidiebeschikking project "Bodem onder landschap, een nieuwe
zonering voor Nederland", verplichtingnummer [Redacted].
Relatienummer [Redacted]

Geachte heer Strootman,

1. Aanvraag

Op 15 december 2020 ontving ik uw brief van 8 december 2020, waarin u
subsidie aanvraagt voor het project Bodem onder landschap, een nieuwe zonering
voor Nederland. U heeft daarbij een projectplan en begroting aan mij overgelegd.

U voert de activiteiten waarvoor u subsidie hebt aangevraagd uit door het
inschakelen van derden, namelijk het Centrum Milieu Leiden, Wageningen
Universiteit, Tilburg Universiteit en Wageningen Research. Ik beschouw derhalve
Strootman Landschapsarchitecten B.V. als de subsidieontvanger.

1.1. Procesverloop

U heeft de noodzakelijke ondertekende de-minimis-verklaring per mail aan het
ministerie verstrekt.

1.2 Beoordeling van uw aanvraag

Het project "Bodem onder Landschap, een nieuwe zonering voor Nederland" zoals
beschreven in uw aanvraag past binnen het kader van het beleid van het
ministerie van LNV. De kern van dit beleid is het beschermen, versterken en
duurzaam benutten van de natuur en biodiversiteit, mede in relatie tot de klimaat,
en stikstofdoelstellingen. Dit gebeurt onder meer door gebiedsgericht werken,
waarbij het de LNV-opgaven in onderlinge samenhang met andere maat-
schappelijke en regionale opgaven optimaal oppakt om te komen tot een optimale
versterking van de brede welvaart. Ook neemt dit beleid bodemdaling in het
landelijke gebied in relatie tot landbouw, natuur en biodiversiteit mee en de
vitaliteit van het platteland in brede zin en landbouw als onderdeel van het
Klimaatakkoord. Het project helpt om met voorstellen voor zonering invulling aan
onder andere het natuur-, stikstof- klimaat en landbouwbeleid te geven.

1.3 Europeesrechtelijke aspecten

Op grond van artikel 7 van de Kaderwet EZK- en LNV-subsidies verleen ik geen
subsidie als dit naar mijn oordeel leidt tot het verlenen van ongeoorloofde

staatssteun in de zin van artikel 107 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU).

Ons kenmerk
DGNVLG / 21051605

Op basis van uw aanvraag kom ik tot het oordeel dat de subsidie verstrekt kan worden op grond van verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (Pb EU 2013, L 352/1).

In deze verordening is een drempel vastgesteld, waaronder steunmaatregelen geacht worden niet aan alle criteria van artikel 107 VWEU te voldoen, en derhalve niet onder de aanmeldingsprocedure van artikel 108 VWEU vallen. Subsidie die deze drempel niet overschrijdt kan in principe worden verleend. Er moet dan wel aan de voorwaarden uit deze verordening worden voldaan. De Europese Commissie ziet erop toe dat deze staatssteunregels worden nageleefd en de voorwaarden in acht worden genomen.

Eén van de voorwaarden is dat het totale bedrag van de-minimissteun dat is verleend aan één onderneming niet hoger mag zijn dan € 200.000,- over een periode van drie belastingjaren. Dit plafond is van toepassing ongeacht de vorm van de steun en ongeacht het daarmee beoogde doel.

U heeft mij een verklaring verschaft over alle andere ontvangen de-minimissteun in de twee voorgaande belastingjaren en in het lopende belastingjaar. Uit de verklaring volgt dat Strootman Landschapsarchitecten B.V. gedurende de periode die door het betrokken fiscale jaar en de twee voorafgaande fiscale jaren wordt bestreken niet eerder de-minimissteun heeft ontvangen. Dit betekent dat het door u gevraagde subsidiebedrag de de-minimissteun niet zodanig doet toenemen dat het in artikel 3 lid 2 van de de-minimisverordening vastgestelde plafond van € 200.000,- wordt overschreden.

1.4 Bewaartermijn boekhouding

Ik wijs u erop dat de Europese Commissie nog gedurende tien jaar na de verstrekking van deze subsidie, deze achteraf kan controleren. Ik raad u aan de relevante documenten met betrekking tot deze subsidie gedurende deze periode te bewaren.

2. Besluit

In het kader van mijn beleid gericht op beschermen, versterken en duurzaam benutten van de natuur en biodiversiteit, mede in relatie tot de klimaat-, en stikstofdoelstellingen en onder meer door gebiedsgericht werken, verleen ik u hierbij, op grond van artikel 2a, eerste lid, onderdeel a (bosbouw), c (landbouw), d (natuur) en e (groen onderzoek), van de Kaderwet EZK- en LNV-subsidies, subsidie voor de uitvoering van het project Bodem onder landschap, naar een nieuwe zonering voor Nederland waarvoor u subsidie hebt aangevraagd.

2.1 Periode

Het project dient te worden uitgevoerd in de periode van 15 december 2020 tot 15 juli 2021.

2.2 Subsidiebedrag

Het subsidiebedrag zal 100% van de volgende subsidiabele kosten bedragen, met dien verstande dat, indien ter zake van de subsidiabele kosten of een deel daarvan reeds uit anderen hoofde vanwege een bestuursorgaan of de Europese Commissie subsidie is verstrekt, slechts een zodanig bedrag aan subsidie wordt verstrekt, dat het totale bedrag aan subsidies niet meer bedraagt dan 100% van de subsidiabele kosten.

Ons kenmerk
DGNVLG / 21051605

Dit bedrag is inclusief alle eventuele belastingen waaronder de BTW.

De subsidie wordt ten hoogste vastgesteld op € 166.300 exclusief BTW, gelet op de gegevens opgenomen in uw aanvraag en is berekend volgens de bij uw aanvraag gevoegde begroting.

2.3 Subsidiabele kosten

De volgende, rechtstreeks aan het project toe te rekenen kosten, daadwerkelijk gemaakt in de voornoemde periode en die betaald zijn vóór 15 oktober 2021, worden door mij subsidiabel geacht.

De kosten van dit project waar subsidie voor is aangevraagd betreffen uitsluitend personele kosten (door de partijen afgesproken uurtarieven: [REDACTED]). Het totale subsidiebedrag dat aangevraagd wordt is € 200.000,- inclusief BTW. Als volgt over de activiteiten te verdelen:

• Voorbereiding	€	[REDACTED]
• Beschrijving situatie	€	[REDACTED]
• Doelstellingen in kaart brengen	€	[REDACTED]
• Benoeming uitdaging en analyse oorzaken	€	[REDACTED]
• Verkenning integrale oplossingsrichtingen	€	[REDACTED]
• Rapportage	€	[REDACTED]
totaal excl. BTW	€ 166.300,-	
totaal incl. BTW	€ 200.000,-	

De vóór indiening van de aanvraag gemaakte kosten komen niet voor subsidie in aanmerking.

2.4 BTW

U heeft mij opgegeven dat u BTW-plichtig bent. Derhalve kunt u de door u aan derden te betalen BTW met de fiscus verrekenen. Aangezien de BTW voor u dus geen kostenpost vormt, is mijn subsidie gebaseerd op de door u begrote kosten, uitgezonderd de BTW.

Mocht achteraf blijken dat u de door u aan derden betaalde BTW niet kunt terugvragen van de Belastingdienst en dus (subsidiabele) kosten zijn, gelieve u een verzoek te doen tot uitbetaling van deze kosten. Dit verzoek dient vergezeld te gaan van een verklaring van de Belastingdienst dat Strootman Landschaps-architecten B.V. voor dit specifieke project niet BTW plichtig is.

2.5 Subsidiabele kosten voor dit project

Op grond van uw projectplan en begroting raam ik de subsidiabele kosten voor dit project op € 166.300,-.

Ons kenmerk
DGNVLG / 21051605

2.6 Verplichtingen

Aan de subsidie zijn de volgende verplichtingen verbonden:

1. U dient het project volledig uit te voeren overeenkomstig het bij de aanvraag ingediende plan en binnen de daarin voorziene tijdsduur.
2. U dient mij onverwijld een schriftelijke melding te doen zodra aannemelijk is dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht of dat niet, niet geheel of niet tijdig aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan.
3. U dient voor elke essentiële wijziging in de aard of de uitvoering van het plan mijn voorafgaande schriftelijke toestemming te vragen. Geen toestemming is vereist voor een wijziging van de in de subsidieverlening gespecificeerde kostenposten indien als gevolg van deze wijziging de omvang van een kostenpost niet meer dan 15% wijzigt. Aan mijn toestemming kan ik nadere verplichtingen verbinden.
4. De inrichting van uw administratie dient zodanig te zijn dat deze aansluit bij de door u ingediende begroting en daaruit te allen tijden op eenvoudige en duidelijke wijze de rechtstreeks aan het project te rekenen kosten kunnen worden afgelezen. Ter zake van de loonkosten dient door middel van een urenadministratie vastgestelde urenverantwoording aanwezig te zijn.
5. Op mijn verzoek dient u inlichtingen te verschaffen omtrent de voortgang of resultaten van het project. U bent verplicht om op mijn verzoek medewerking te verlenen aan een evaluatie van het beleid op grond waarvan deze subsidie is verstrekt. Deze verplichtingen gelden tot vijf jaar na de datum van de beschikking tot subsidievaststelling.
6. U doet mij onverwijld schriftelijke mededeling van de indiening bij de rechtbank van een verzoek tot het op u van toepassing verklaren van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, tot verlening van surseance van betaling aan u of tot faillietverklaring van u.
7. In het geval er activiteiten door een derde of derden worden uitgevoerd, dient opdrachtverlening aan deze derde(n) plaats te vinden op basis van transparante criteria en marktconforme tarieven.
8. Uiterlijk binnen 13 weken na de in deze beschikking genoemde einddatum dient u bij mij schriftelijk een verzoek om subsidievaststelling in. Dit verzoek dient vergezeld te gaan van:
 - a. Een eindrapport waarin verloop en eindresultaten van het gesubsidieerde project zijn vastgelegd;
 - b. Een gespecificeerde opgave van alle rechtstreeks aan het project toe te rekenen werkelijk gemaakte kosten, opgesteld conform de door u ingediende begroting;
 - c. Een controleverklaring conform bijgaand controleprotocol.

2.7 Subsidievaststelling

De beschikking tot subsidievaststelling zal ik geven binnen 13 weken na ontvangst van uw aanvraag daartoe dan wel nadat de voor het indienen ervan geldende termijn genoemd in verplichting 8 is verstreken. Indien de beschikking niet binnen 13 weken kan worden gegeven zal ik u daarvan in kennis stellen en daarbij een redelijke termijn noemen waarbinnen de beschikking tegemoet gezien kan worden.

Ons kenmerk
DGNVLG / 21051605

2.8 Voorschot

Ik verleen u bij deze een voorschot van € 133.040,- t.w.v. 80 % van het genoemde subsidiebedrag van € 166.300,- Het voorschot zal worden betaald binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking op uw bankrekeningnummer: [REDACTED]

[REDACTED] Het restant zijnde € 33.260,- ter hoogte van 20 % van het subsidiebedrag volgt na vaststelling.

2.9 Advies

Om eventuele problemen met de accountantscontrole op uw financiële verantwoording te voorkomen, adviseer ik u om uw accountant zo vroeg mogelijk te betrekken.

3. Correspondentie

Bij inhoudelijke vragen over dit project kunt u contact opnemen met [REDACTED] van de directie Strategie, Kennis en Innovatie, [REDACTED].

Alle correspondentie met betrekking tot deze subsidie dient u, met vermelding van verplichtingnummer [REDACTED], te zenden naar:

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directoraat Natuur, Visserij en Landelijk Gebied NVLG

[REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

De Minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

Als u het niet eens bent met deze beslissing kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift met een kopie van deze beslissing naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE, Zwolle. Op onze internetsite www.mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift. Dit besluit is verzonden op de in de aanhef van deze brief vermelde datum.

Naar een nieuwe zonering van Nederland

STROOTMAN
LANDSCHAPSARCHITECTEN

Funenpark 1-D

1018 AK Amsterdam / NL

www.strootman.net

bureau@strootman.net

T. +31(0)20-419.41.69

Ministerie van LNV

t.a.v.

Bezuidenhoutseweg 73

2594 AC Den Haag

Amsterdam, 8 december 2020

Geachte heer ,

Naar aanleiding van gesprekken die we de afgelopen maanden hebben gevoerd, dienen Jan Willem Erisman en ik hierbij een verzoek in tot subsidie voor ons onderzoek 'Naar een nieuwe zonering van Nederland'. Jan Willem Erisman en ik zullen de leiding van het onderzoek op ons nemen en daarbij zowel mensen inzetten van onze eigen organisaties, van de WUR, de KUB en het Louis Bolk Instituut. We zetten hiertoe een samenwerking op tussen het Centrum voor Milieuwetenschappen Leiden en Strootman Landschapsarchitecten BV. Strootman zal hiervoor penvoerder zijn.

Het Nederlandse platteland koerst af op een keerpunt. In ons onderzoek willen we verkennen wat er nodig is voor een vitaal Nederlands landschap, waarbij het landgebruik weer wat beter aansluit bij de natuurlijke gesteldheid van ons land. Hierin geven wij een verdieping aan het beleid van het ministerie van LNV dat is gericht op het bevorderen van kringlooplandbouw en het beleid voor een vitaal platteland. Wij denken dat er in Nederland grote behoefte is aan dit soort inzichten; dat geldt in ieder geval ook voor onze eigen organisaties en onze partners.

Ons projectvoorstel hebben we bijgesloten. Daarnaast hebben we een plan van aanpak gemaakt dat ook is bijgesloten.

Strootman Landschapsarchitecten BV is BTW-plichtig en heeft in de afgelopen drie belastingjaren van overheden geen de-minimissubsidie ontvangen.

Na ontvangstbevestiging van deze subsidietoekenning starten wij het onderzoek direct. Het onderzoek zal worden afgesloten per 15 juli 2021. We streven ernaar om de concept-resultaten in de loop van mei 2021 beschikbaar te hebben.

Hartelijke groet, mede namens Jan Willem Erisman,

Strootman Landschapsarchitecten BV

Berno Strootman, directeur

Bijlagen:

1. Projectvoorstel, plan van aanpak en planning
2. Stappenplan
3. Begroting
4. Uittreksel KvK Strootman Landschapsarchitecten BV
5. Kopie bankafschrift Strootman Landschapsarchitecten BV

Bijlage 1:

Bodem onder landschap – projectvoorstel voor het ontwikkelen van een visie op een ontspannen ruimtelijke inrichting van het landelijk gebied van Nederland

Inleiding

De ruimtelijke ontwikkeling van Nederland is in 2020 in een cruciale fase gekomen. Door de uitspraak van de Raad van State over de PAS zijn allerlei beoogde ruimtelijke ontwikkelingen tot stilstand gekomen. Er is inmiddels zoveel zand tussen de raderen van de planningsmachine gekomen dat het vanuit diverse invalshoeken zeer wenselijk is om te komen tot een veelomvattend en aantrekkelijk ruimtelijk perspectief voor Nederland voor de lange termijn. Dat vraagt om een fundamentele herziening van een aantal vanzelfsprekendheden in het Nederlandse ruimtelijke beleid. Daarvoor is het nodig om uit te zoomen en denkrimte te nemen.

Dat aantrekkelijke perspectief focust primair op de relatie tussen bodem, watersysteem, landbouw, natuur en landschap. Die relatie is immers op dit moment gespannen en leidt tot diverse conflicten en patstellingen.

Momenteel lopen er veel verkenningen die een relatie hebben met de stikstof, platteland en ruimtelijke verkenningen, zoals:

- Motie uit de Kamer om een studiegroep ruimtelijke inrichting in te stellen (Harbers c.s., 18 juni 2020)
- NOVI: Verkenning landelijk gebied
- Studie naar mogelijkheden vanuit regeerakkoord (o.l.v. Harry Paul)
- Ruimtelijke verkenning stikstof
- PBL verkenning gebiedstypologie
- Evaluatie Natura 2000 en diverse daarmee verband houdende onderzoeken (bijv. Natuurwinstplan Grote Wateren, e.d.)

Dit zijn voor een belangrijk deel quick scans die op korte termijn antwoord moeten geven op actuele vragen, en sectorale verkenningen die nog niet bij elkaar worden gebracht in een wervend ruimtelijk perspectief dat op langere termijn goede kansen biedt op het bereiken van beleidsdoelstellingen en het verminderen van spanningen.

Wij zijn van plan om in de zomer 2021, wanneer een nieuw kabinet is aangesteld, resultaten te hebben van een onderzoek naar een *robuust platteland in relatie tot stikstof en klimaat*. Het gaat hierbij om een beeld van de ruimtelijke inrichting van Nederland voor het jaar 2030 en 2050. Essentieel daarbij is ook om aan te geven hoe dat eindbeeld te realiseren is, wat er voor nodig is en met wie (transitiestrategie). Het gaat daarbij niet om een heel proces met de partijen, maar het schetsen van hoe zo'n traject er uit zou kunnen zien en de mate van te verwachten succes.

Bestaande voorstellen

Het ruimtelijke orderingsvraagstuk in Nederland is groot, gezien de vele claims op ruimte: wonen, werken, recreëren, natuur, landbouw, infrastructuur, etc. Landbouw is nog steeds de grootste landgebruiker en beheert zo'n 66% van het Nederlandse landoppervlak. In de loop der jaren is de landbouw geïntensiveerd met een enorm negatief effect op natuur, milieu en landschap. Er zijn verschillende voorstellen gedaan om vanuit de ruimtelijke ordening een bijdrage te leveren aan oplossingen voor de stikstofproblematiek, klimaat, biodiversiteit, landschap, natuur-, bodem-, water- en luchtkwaliteit (vanaf hier: de leefomgevingkwaliteit). Recent heeft de EU haar Green deal gelanceerd met daarin de biodiversiteit- en Farm2Fork strategie die ook van invloed gaan zijn op de ruimtelijke ordening in Nederland.

Denk aan de adviezen van de Commissie Remkes en de NOVI-brief van 11 september dit jaar.

De *commissie Remkes* stelt dat ruimtelijk beleid kan bijdragen aan de reductie van de emissies van stikstof en tegelijkertijd kan zorgen voor afname van broeikasgassen en gewasbeschermingsmiddelen. De commissie stelt een ruimtelijke zonering voor, waarbij een driedeling wordt gehanteerd:

- natuur (groen);
- duurzame hoogproductieve landbouw (rood)
- en daartussen liggende gebieden met een breed scala van verdienmodellen en een multifunctionele inrichting voor landschapsbeleving, recreatie en wonen in combinatie met daarop aangepaste cultuurlandschap bepalende natuur en natuurinclusieve landbouw (oranje).

Daarnaast adviseert de commissie het ontwikkelen van nieuwe, ecologisch waardevolle gebieden "die niet tot de Europese verplichtingen worden gerekend, maar die wel passen bij de unieke Nederlandse natuur en die de robuustheid en vitaliteit van de biodiversiteit in Nederland kunnen versterken."

De commissie stelt voor om het stikstofvraagstuk te bezien “vanuit het bredere perspectief en in samenhang met de grote opgaven die aan de orde zijn, te weten: de transitie van de landbouw, de opgave van waterbeheersing en -berging, klimaatadaptatie, de transitie naar duurzame energie en behoud van de kwaliteit van de leefomgeving. Het herstel van de biodiversiteit is een opgave van vergelijkbare omvang. Er is een integraal ontwerp nodig waarbij een brede benadering van natuur wordt gehanteerd.”

In de *NOVI*-brief van 23 april van dit jaar stelt het kabinet dat de oplopende druk op de fysieke leefomgeving vraagt om scherpe en fundamentele keuzes en meer regie vanuit het Rijk om richting te geven aan de toekomstige fysieke leefomgeving van Nederland. Het kabinet kiest o.a. voor het maken van een lange termijn aanpak voor het landelijk gebied, met aandacht voor robuuste natuur, bufferzones rond Natura 2000-gebieden en ruimte voor agrarische functies in de voor landbouw goed geschikte gebieden, alsmede het aanpakken van bodemdaling en het uitbreiden van het areaal bos in Nederland met 10%. Het is voorts bij alle keuzes belangrijk om kwaliteit van ons landschap (naast ruimtelijke kwaliteit ook veiligheid, gezondheid, milieu en natuur) en de robuustheid van ons water- en bodemsysteem als belangrijke voorwaarden mee te wegen. In de ontwerp-*NOVI* worden drie afwegingsprincipes gehanteerd die heel relevant zijn voor het nadenken over de toekomst van het landelijk gebied:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies;
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
3. Afwentelen wordt voorkomen.

Doel en aanpak

Mede op basis van de handreikingen in deze stukken zullen wij een *visie ontwikkelen op een robuust landelijk gebied voor de lange termijn*. Die visie schetst mogelijkheden voor het onder optimale omstandigheden produceren van voedsel en tegelijkertijd het minimaliseren van de negatieve impact op het milieu en de natuur, het in sterke mate vergroten van biodiversiteit en landschapskwaliteit, het robuuster maken van natuurgebieden en het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering.

Dat kan worden bereikt door veel sterker dan nu in te zetten op een zonering van het landelijk gebied, met bodem-, water- en landschapskwaliteit als ordenend principe. Dat vormt ook de basis voor een natuurinclusieve c.q. landschapsinclusieve landbouw. De bodem bepaalt dan het meest geëigende grondgebruik: natuur, akkerbouw of grasland of combinaties daarvan en is de basis voor natuurinclusieve landbouw. De bodemlandschapscombinatie bepaalt het type landschapselementen en hoe deze het best zijn in te zetten. Beheer van bodem en landschapselementen vanuit optimale kwaliteit en productie bepaalt welke rotaties er het beste kunnen plaats hebben, hoe de functionele agrobiodiversiteit kwalitatief wordt onderhouden en wat het systeem levert aan (diverse) producten. Aanvoer en beheer van organische stof in combinatie met grondbewerking en watermanagement zorgen voor optimale opbrengsten, bodemvruchtbaarheid en koolstofvastlegging. Door op deze manier slimmer gebruik te maken van natuurlijke processen worden meerdere doelen bereikt: grote diversiteit aan voedselproductie, hoge biodiversiteit, lage belasting van het milieu en een aantrekkelijk landschap. Uitgangspunt daarbij is dat er geen chemie wordt gebruikt, tenzij als veilige aanvulling of voor herstel van evenwicht als dit op natuurlijke wijze (nog) niet lukt. Landschapsinclusieve landbouw start daarmee biologisch, met de extra stap dat het passend moet zijn binnen de bodemlandschap combinatie. Het eindigt, indien noodzakelijk, biologisch maar dat is geen voorwaarde.

Wij stellen de volgende aanpak voor om tot een voorstel te komen dat de discussie over een mogelijke ruimtelijke ordeningsaanpak kan voeden, zoveel mogelijk gebaseerd op feitelijkheden:

1. in kaart brengen van doelstellingen ten aanzien van de hierboven geïdentificeerde componenten van de leefomgevingskwaliteit van het landelijk gebied op grond van het bestaande recht en beleid;
2. beschrijving van de bestaande situatie ten aanzien van deze componenten en hun ruimtelijke samenhang;
3. benoeming van belangrijkste beleidsuitdagingen en spanningen door een vergelijking tussen de beschreven doelstellingen en de bestaande situatie (1. en 2.), alsmede een analyse van de belangrijkste oorzaken;
4. gefundeerd op deze drie stappen: verkenning van integrale oplossingsrichtingen ten behoeve van een robuuste ruimtelijke ordening van het Nederlandse landelijke gebied voor 2030 met doorkijk naar 2050.

Meer in detail zijn de volgende activiteiten en aannames voorzien:

- Maken van een gecombineerde kaart van landschapstypen (RCE) en deelwatersystemen in Nederland.
- Natura2000-gebieden op kaart.
- Evaluatie van de NNN: waar ontbreken schakels? Wat is er gesneuveld sinds 1990 en kan niet worden gemist voor een robuuste ecologische hoofdstructuur? Hoe kijken

we nu aan tegen de robuuste verbindingen?

- Bossenstrategie: waar komt de 37.000 ha. nieuw bos?
- Nationale Parken nieuwe stijl: waar liggen ze, welke bufferzones zijn logisch?
- Samenstellen van de doelstellingen die er nu al zijn t.a.v. de leefomgevingkwaliteit. Het betreft de Europese richtlijnen, nationale en regionale doelen. Daarnaast wordt een voorstel gedaan voor die onderdelen van de leefomgevingkwaliteit waar nog geen doelen voor zijn, denk aan niet Europees beschermde biodiversiteit of landschap. Deze worden ingetekend in de kaart.
- Voor potentiële oplossingsrichtingen houden wij de volgende uitgangspunten aan;
 - o De bodemkwaliteit in relatie tot landschap en hydrologie als basiskaart voor de natuur en landbouw
 - o De Natura2000gebieden met de habitats en KDWS blijven gehandhaafd
 - o De EHS wordt in eerste instantie geheel gehandhaafd, maar als het mogelijkheden biedt om delen van de EHS elders met betere kwaliteit en met ruimte voor bijvoorbeeld de landbouw te realiseren dan wordt dat als optie verkend.
 - o Stedelijke omgeving en infrastructuur blijft zoals voorzien in 2030
 - o De nadruk op de ruimtelijke aspecten van natuur en landbouw in relatie tot de stikstof- en klimaatopgave.
- Vaststellen waar in Nederland het agrarisch landgebruik afwijkt van de passende landbouw qua bodem, landschap en hydrologische omstandigheden en wat voor klimaat, milieu en biodiversiteit winst het zou opleveren als op die gronden beter passende landbouw uitgevoerd zou worden en wat voor type beheer passend zou zijn.
- Zoeken naar een slimmere zonering van grondgebruik die beter aansluit bij de eigenschappen en mogelijkheden van het natuurlijk systeem (natuurinclusiviteit, leidt tot hogere opbrengsten, met minder kunstgrepen, een lagere milieubelasting, hogere biodiversiteit en een aantrekkelijker landschap). Hier valt ook mogelijke vergroting areaal natuurgebieden onder als optie en ook het ruimtelijk kijken naar potentie voor natuurherstel en nieuwe natuurwaarden t.b.v. realisatie natuurdoelen. Daarbij zou dan ook veel beter dan nu het geval is rekening gehouden kunnen worden met klimaatveranderingsgevolgen.
- Bepalen of vanuit bodem – landschap – hydrologie, de vereiste instandhoudingsdoelen en andere maatschappelijke doelen de ruimtelijke configuratie op een andere manier vormgegeven zou kunnen worden, waar dat effectief is en waar andere maatregelen genomen moeten worden. Dit is naast een nationale ook een regionale zoektocht naar een robuust natuur- en landbouwsysteem waarbij doelen eerder worden gehaald, op termijn minder spanning bestaat met menselijke activiteiten en de natuur in zekere mate kan omgaan met negatieve gevolgen van klimaatverandering.
- Maken van een inschatting van de kosten en baten. Bij de baten wordt vooral ook gekeken naar de maatschappelijke baten zoals koolstofvastlegging, biodiversiteit, waterkwaliteit, vitaal platteland, beheer, etc., maar ook naar de kansen voor de landbouw en andere sectoren.

Beoogd resultaat:

Beeldende rapportage met daarin in ieder geval:

- overzicht van doelstellingen voor een groot aantal componenten van de leefomgevingskwaliteit van het landelijk gebied op grond van het bestaande recht en beleid;
- beschrijving van de bestaande situatie ten aanzien van deze componenten en hun ruimtelijke samenhang;
- overzicht van de belangrijkste beleidsuitdagingen en spanningen door een vergelijking tussen de beschreven doelstellingen en de bestaande situatie (1. en 2.), alsmede een analyse van de belangrijkste oorzaken;
- integrale oplossingsrichtingen voor een robuuste ruimtelijke ordening van het Nederlandse landelijke gebied voor 2030 met doorkijk naar 2050.

Beoogd team:

- Jan Willem Erisman en medewerkers: Stikstof, klimaat en landbouw
- Berno Strootman en medewerkers: Landschapsarchitectuur en ruimtelijke planning
- Kees Bastmeijer: Omgevingsrecht
- Krijn Poppe en Roel Jongeneel (WUR/ WECR): Agrarische economie en plattelandsbeleid
- David Kleijn (WUR): Plantenecologie en Natuurbeheer.

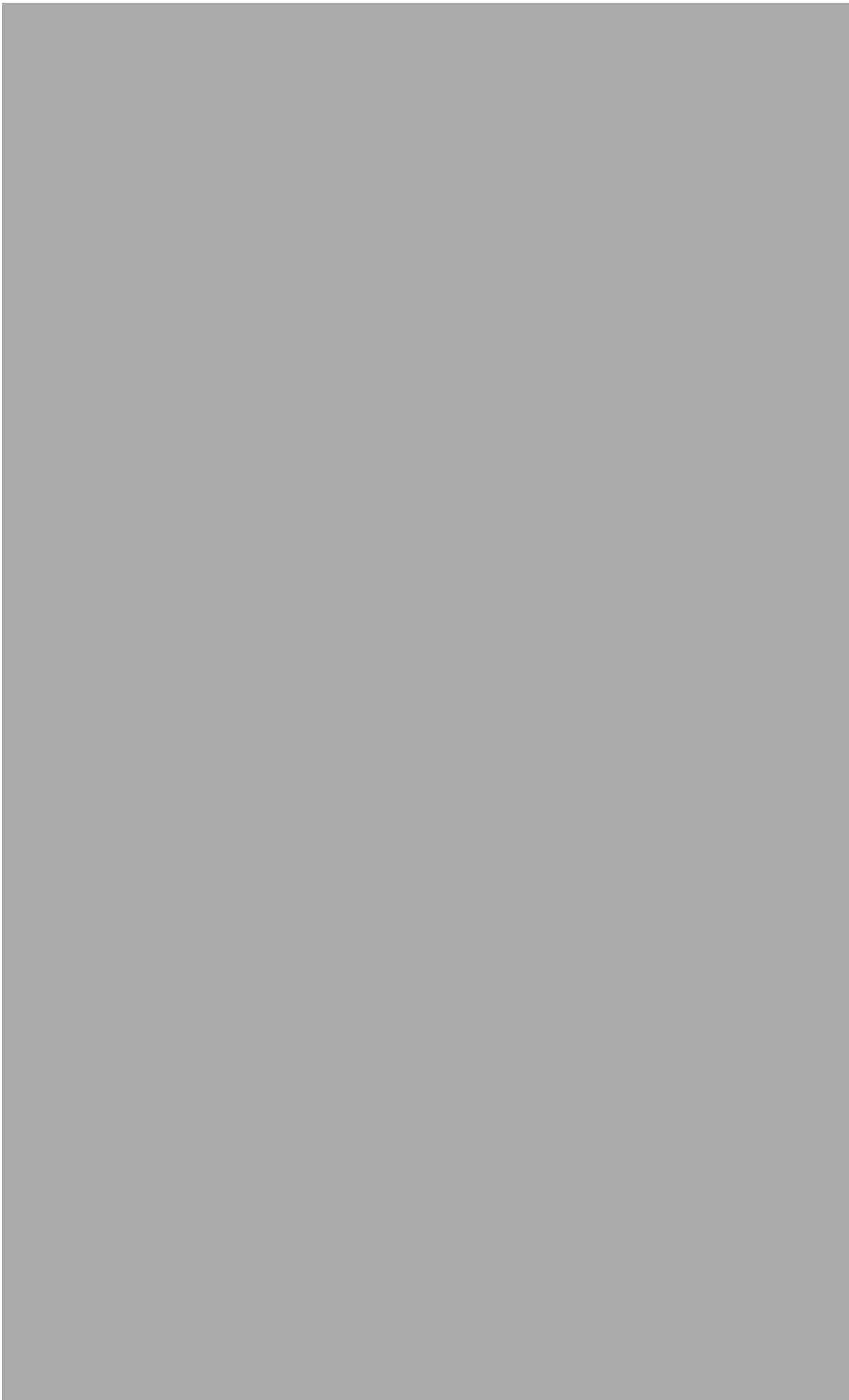
Planning

Start zo spoedig mogelijk afhankelijk van subsidiebeschikkingstraject. Oplevering uiterlijk 15 juli 2021.

Subsidie-aanvraag

De subsidie-aanvraag betreft een bedrag van €200.000. Dat bedrag wordt gespecificeerd en onderbouwd in bijlage 3.

Een overheidsbijdrage is noodzakelijk omdat het van belang is dat deze kennis en inzichten beschikbaar komen voor maatschappelijke partijen. Binnen onze organisaties zijn daarvoor geen eigen middelen beschikbaar.

Bijlage 4. Uittreksel KvK Strootman Landschapsarchitecten BV

Bijlage 5. Kopie bankafschrift Strootman Landschapsarchitecten BV

Bijlage 6. Verklaring van de Belastingdienst over BTW-plicht